הבורחים מקובה

עדיין בתפקיד. על־ידי חימצה הרסנית, הצ־ליח להיציא מכלל פעולה תשעה מטוסי סילון, להימלט מקובה לפני שהבולשת הגיעה אליו. הדבר מסביר את הגישות ה־בולשת לנוכחותו במטה חיל־האויר של קצין כמו תומאס ואסקס, המחזיק כוהטים של משקיף אנטי־קומוניסטי מטעם קונפדרציה בינאמריקאית.

שני החיילים שהודיעו לתומאס על מעצרו הורו לו להישאר במשרדו עד בוא מפקדו, שיסביר לו את סיבת המעצר. המפקד הש־תהה, ובינתיים הוחלפו שני החיילים בשניים אחרים. סיפר תומאס: „שמתי לב שבשעת חילופי המשמרות לא מסרו שני החיילים המוחלפים שום דבר לשני הטומרים החד־שים. אפילו לא שאני עצור.“

כאילו היה זה הדבר הטבעי ביותר בעולם, נ־גש תומאס לדלת חדרו, הודיע לחיילים: „אני יוצא לשתות קפה במוניין. אם מישהו יבקש אותי, אשוב בעוד חצי שעה.“

ארבעה חודשים הסתתר במינזר קאתולי, עזב לבסוף את קובה בעזרת שגרירות בראזיל.

★ ★ ★

20 אלף קובנים

עוד בהבאנה התקשר הגולה ה־חדש עם טוני וארונה. מדוע דחקא עם וארונה, מכל הניהיגים הגולים? „כי הוא היה יחיד באדם ישר, כיליטיקאי נקי־כפיים. זה דבר בלתי־רגיל בקובה. ידעתי שהוא התנגד לבאטיסטה, ושאפילו התכוון לארגן מחתרת לוחמת. הוא לא נלחם לצד קאסטרו. אבל הוא ידע על קיומו ואיחל הצלחה לאותו צעיר מזקן בהרים.“

שלושה שבועות אחרי שקאסטרו נכנס ל־הבאנה, התקלק טוני וארונה. היה ברור לו כי במשטר החדש לא יהיה מקום לאדי־נאי האחמול. הוא הכריז על הקמת תנועה בשם רסקאטה (להחזירו) ומיד ברח ל־ונצואלה. באשר הגיע למיאמי, הצליח לאחד סביבו חמש קבוצות של גולים — דבר שעדיין השאיר כמה עשרות קבוצות נלחמ־מאוחדות — והקים את החזית.

שאלתי את תומאס: „מי יכול להתקבל כחבר בחזית?“

תשובה: כל קובאי הרוצה לשחרר את עומדים בתור ארוך לפני שגרירות ארצות־הברית בהבאנה. לפי אומדן רשמי, יצאו מדי יום כאלף קובאים לארצות־הברית, מהם כ־500 מצויידים בהיתרי כניסה ובתעודות רשמיות. השבוע סגרה ממשלת ארצות־הברית את נציגותה בקובה והתור להיתרי כניסה נמוג.

המולדת מידי הקומיניזם הבינלאומי.

שאלה: אפילו אנשי באטיסטה?

תשובה: אפילו אנשי באטיסטה בתנאי שיהיו בעלי עבר נקי.

שאלה: כמה קובאים נמצאים במיאמי?

תשובה: בסך הכל, אני מעריך אותם בין־תר ממאה אלף. מתוך אלה — 20 אלף גברים, המסוגלים לשאת נשק והמוכנים ללחום בקאסטרו.

שאלה: וכולם מאוחדים?

תשובה: כן, כולם מאוחדים ברעיון של שיחרור המולדת.

שאלה: ואת כל האחדות שיש ביניהם?

תשובה: זה הרבה מאוד.

שאלה: זה חשוב, אין ספק, אבל אינני סבור שזה מספיק. האידיאל המשותף יכול אולי לעזור במלחמת הגנה, בהרים. אבל כדי לארגן פלישה של 20 אלף איש, צריך הרבה יותר מאידיאל משותף.

תשובה: מלבד החזית יש עוד ארבעה אירגוני־גג, המאחדים כל אחד חמש־שש קבוצות, יתר הקבוצות אינן חשובות.

שאלה: ובעניינים צבאיים — יש לכם מטה מאוחד?

תשובה: כל ארגון מקיים מחנות אימו־נים ורוכש נשק. כל ארגון מכין את אנשיו לקראת הפעולה.

שאלה: ואין שום שיתוף־פעולה ביניכם?

תשובה: בראש המטה הצבאי של החזית עומד איש־צבא ידוע ומכובד, בדרגת אלוף־משנה. כאשר באטיסטה תפס את השלטון ב־1952, התפטר הקולונל הזה מהצבא. בא־טיסטה הציע לו דרגת גנראל, אבל הוא אמר שאינו רוצה לשרת תחת בצבא, ושהוא יוצא מן ההיים הצבאיים. רק כשראה מה שקאסטרו עשה לקובה, התלוה ללחום. כשיזדע על הפלישה, כל הקובאים ילכו אחריו.

★ ★ ★

„...ואם הצליחו?“

ברגע זה נכנס לחדר גבר מוזקן, לבוש בהידור רב. תומאס הציג אותו: דיי־אנטוניו וארונה, האיש המקורב להיות יורי־שו של פידל קאסטרו, כראש ממשלת קובה.

המשכתי לשאול את השניים על הקשרים בינם לבין יתר האירגונים. תחילה ניסו להעמיד פנים כאילו קיימת לכאורה אחדות מיבצעית בין המחנות השונים. שאלתי: „וקולונל לאנס, מפקד חיל־האויר לשעבר, גם הוא איתכם?“

„לא,“ השיב וארונה, „הוא רוצה להקים צבא משלו ולהיות מפקדו העליון. הוא אדם נאה מאוד; יותר נידי מאה.“

תוך חצי שעה היה ברור לגמרי, כי ראול קאסטרו צדק לחלוטין: הגולים הקו־באים מפולגים ומשוסעים, ללא כל סיכוי שיתאחדו. אמרתי לוארונה: „ראול קאסטרו סיפר לי שאינו חושש מפניכם. שאין לכם הארגון והנשק הדרוש לכבילה ממשית.“

וארונה שתק. תומאס הנהנה: „בכה הוא אומר, ההי טוב, נהכה נגראנו! אני יכול רק להבטיח שעשיה לו התאמה גדולה. יש לנו הכל: אנשים, מפקדים מנוסים, רובים, תותחים, אוירונים.“

„ומניין בא הכסף לכל אלה?“

דומיה מיחלטת. לבסוף השיב וארונה: „איננו רשאים לענות על שאלה זו.“

„האם אפשר להקר באחד מפתחיתיכם?“

שוב תשובה שלילית.

„מה נותן לכם להאמין כי תצליחו?“ שאלתי.

השיב תומאס: „אנחנו נצליח, כי העם איתנו! העם זקוק היום עם דתי, השיעור אימונים לכניסה הקאולוגית. והכניסה הצי־תלות היא נגד הקומוניזם. ברגע שנוחת, כל העם יקום לעזרתנו.“

„נניח,“ אמרתי, „שתצליחו והכבשו את קובה. מה תעשו?“

תשובה: נקים מיד ממשלה זמנית ונקיים מיד לקיחות בחודש הקרוב.

שאלה: מה תעשה לקאסטרו, אם תיפול אחד מיד?

תשובה: קאסטרו? הוא לא מעניין אותנו. אינני מאמינים נקמנות. כי אם לשחרר את המולדת.

שאלה: ואיזה מישטר תקימו? מה יהיה גורלם של המישטרים הקומוניסטיים שהולל קאסטרו בחיי החומים מכאן?

תשובה: יהיה זה משטר דמוקראטי, במיבן המלא של המלה. הרכוש שהולאם על־ידי ממשלת קאסטרו יוחזר לבעליו החוקיים.

שאלה: והקרקעות? האם תקחו אותן מן האיכרים כדי להחזיר אותן לבעלי האחוזות?

זאת היתה שאלה קשה במקצת, והתשובה ניתנה בהיסוס: המישטר יהיה דמוקראטי, אתה מבין, ועלינו לכבד את זכויות האזרח ואת רכושו.

שאלה: כלומר, תסלקו בכוח את האיכרים מן האחוזות שחולקו להם?

תשובה: אנחנו מקוים שלא נצטרך לעשות זאת. נדבר אל ליבם של בעלי־האדמות ו־נסביר להם שמוטב טובתם הדרשת שהאיכ־רים יהיו מרוצים. נקח, למשל, אדם שיש לו 100 אלף קאבאלריות. נאמר לו: מספיק לך בהחלט 10 אלפים קאבאלריות. זה יבטי־לך מחיה ויפת היטב במשך מאוד. את שאר 90 האלף, חלק לאיכרים. הממשלה תשלם לך פיצויים.

שאלה: ואם בכל זאת יסרבו?

אין תשובה.

שאלה: זאת אישיות שבאישיו של דבר מטרתכם להצעיד את קובה שנתיים אחור־רה?

תשובה: אתה אומר זאת כאילו זה אסון. אינני חושבים כך. אנחך צריך להיות מישו־פע נמה שראית אצל קאסטרו. הוא אמנם ההרים את האומות, אבל הוא לא [illegible] אתן לאויבים. הוא תבין רבות מצידו רכוש של קאסטרו ומקורבו — [illegible] העם הקובאי. האיכרים הקובאים בראש טיבים אינם עיבדים למען קומבנה כי [illegible] למען הבעלים. אז מה זה משנה אם [illegible] למען בעל־האחוזה או למען [illegible]?

כאשר יצאתי מן הבנין, הקפיד [illegible] המוזקן של תומאס, לא רציתי למנוע [illegible] אלא איחולי הצלחה. [illegible] מבלי להתעמק [illegible] שהוא יצא, לא יכולה, [illegible] לברך על משטר שקרים [illegible] רים על מיליונים בן האשמה [illegible] את מקור [illegible] עד אז [illegible] נה והבורחים במיאמי כבורים, לא יהכן לחד־זר את עיון ההיסטורית אחרת.

עם קאסטרו או בלי קאסטרו, העם הי־קובאי ידע עתה לשמור על נחלתו.

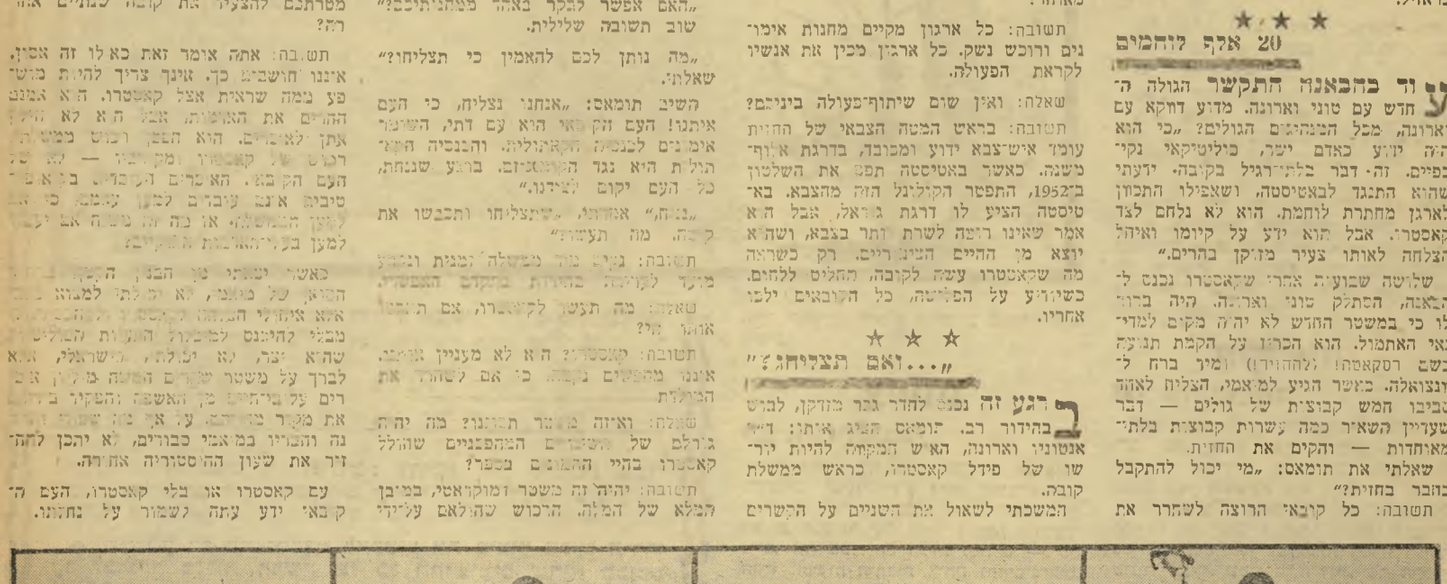

בעיני אויבין

כך נראה פידל קאסטרו, בסידרת קאריקטורות בעלון תעמו־לתי, שהופץ במיאמי והועבר באופן בלתי־חוקי להבאנה. הציורים מתארים דאיון דימיוני עם קאסטרו, הנראה בהם, בין השאר, כסאדיסט יורק אש. בין השאלות בראיון הדימיוני: מה דעתו על יאנקים, על הוצאות להורג, על קומוניסטים.